

Nordisk netværk

Baggrund

Patientuddannelsesprogrammet *Chronic Disease Self-Management Program* er udviklet i USA ved Stanford University og udbredt til en lang række lande verden over. Se også <http://patienteducation.stanford.edu/organ/cdsites.html>. I Norden udbydes programmet i Norge, Sverige og Danmark.

- Norge introducerede som det første land i Norden programmet i 2000 under navnet *Å leve et friskere liv* (titel er link <http://www.funkis.no/friskis/>)
- Sverige fulgte i våren 2004 og kaldte programmet *Att Leva ett Friskare liv* (titel er link <http://www.esmec.se/index.2655.html>)
- Danmark introducerede programmet i 2004 under navnet *Patientuddannelse – lær at leve med kronisk sygdom* (titel er link til www.patientuddannelse.info)

Funksjonshemmedes Studieforbund (FS) blev under et besøg ved Stanford University i sommeren 2005 opfordret til at arbejde for en fællesnordisk platform for udbredning og organisering af programmet. Denne opfordring tog FS op, og ansøgte i efteråret 2005 NordPlus Voksen om midler til at afsøge mulighederne for etablering af et netværk mellem de nordiske lande.

Formålet var at skabe et forum for erfaringsudveksling mellem organisationer, der udbyder programmet i de tre lande samt at undersøge grundlaget for et nordisk samarbejde for programmet. Fokusområder skulle være organisation og kvalitetssikring af programmet.

Netværkets parter

Danmark

Komiteen for Sundhedsoplysning
Læringscenter for Sundhedsfremme
Sundhedsstyrelsen

www.sundkom.dk
www.sundhedsfremme.dk
www.sst.dk

Norge

Funksjonshemmedes Studieforbund
Landsforeningen for hjerte- og lungesyke
Mental Helse
Norges Blindeforbund

www.funkis.no
www.lhl.no
www.mentalhelse.no
www.blindeforbundet.no

Sverige

Riksvårdstyrelsen, Landstinget Blekinge

www.ltlekinge.se

Programmet i Norden

Danmark

Programmet *Patientuddannelse – lær at leve med kronisk sygdom* blev pilottestet i 2005 med positivt resultat. Sundhedsstyrelsen har efterfølgende erhvervet national licens og stiller programmet gratis til rådighed for landets kommuner og amter/regioner. Komiteen for Sundhedsoplysning tilbyder med støtte fra TrygFonden gratis råd og vejledning vedrørende implementering, uddannelse af instruktører og udgivelse af informations- og undervisningsmateriale. Målet er, at programmet bliver udbudt i alle kommuner og amter/regioner.

Norge

Programmet *Å leve et friskere liv* blev i 2000 introduceret som et lokalt initiativ ved Lærings- og mestringssentret, Sykehuset Østfold, der efterfølgende indgik samarbejde med Funksjonshemmedes Studieforbund (FS). FS er en paraplyorganisation for patientorganisationer og arbejder for voksenuddannelse af mennesker med kronisk sygdom, handicappede og deres pårørende. FS medvirker til at udbrede programmet til sine medlemsorganisationer og til institutioner i det offentlige sundhedsvæsen, der har ansvar for patientuddannelse. Den langsigtede målsætning for FS er, at programmet bliver et led i en national strategi.

Sverige

Programmet *Att Leva ett Friskare liv* er forankret i primærsektoren i Riksvårdstyrelsen, Landstinget Blekinge. Programmet udbydes som et af flere tilbud på et sundhedscenter i et område med stor indvandring. Ud over Blekinge Len har også andre len vist interesse for programmet. Der er i Sverige tradition for at lægge patientuddannelse med kognitive metoder i den private sektor, og en forankring i det offentlige sundhedsvæsen står derfor ikke lige for.

Forprojekt til netværk

Forprojektet har til formål at undersøge, om der er grundlag for etablering af et nordisk netværk. Der er bevilliget midler fra NordPlus Voksen til afholdelse af to møder med deltagelse af personer med tæt tilknytning til programmet i Norden. Møderne fandt sted 3.-4. oktober 2005 i Oslo og den 23. januar 2006 i København

Temaer for 1. netværksmøde:

- Gensidig orientering om programmet i de deltagende lande
- Implementering af programmet
- Kortlægning af mulige samarbejdsflader vedrørende licensaftaler, uddannelse af instruktører, evaluering og effektstudier.

Mødet afdækkede, at der er store forskelle på organisation af programmet og på strategier og status for implementering. De forskellige tilgange blev vurderet at være et frugtbart grundlag for udvikling af en nordisk platform for programmet. Det blev aftalt, at der på 2. netværksmøde skulle skitseres grundlag for fremtidige samarbejdsprojekter.

Tema for 2. netværksmøde:

- Konkretisering af mulige samarbejdsområder vedrørende kvalitetssikring, udgivelse af informations- og undervisningsmateriale samt uddannelse af instruktører.

Der blev arbejdet med at beskrive indhold og omfang af samarbejde inden for en række overordnede områder.

På baggrund af drøftelserne på 2. møde har FS udarbejdet projektansøgning til et fællesnordisk udviklingsarbejde. Ansøgningen er sendt til NordPlus Voksen 1. marts 2006, og der forventes svar i løbet af juni 2006.

Netværkets opgaver

Følgende opgaver vil være centrale i netværkets samarbejde:

- Fælles informationsmateriale
 - Udvikling af fælles koncepter for diverse informationsmateriale (kursusbog, informationsvideo, hjemmeside, pjecer og guide)
- Fælles undervisningsmaterialer
 - Udvikling af fælles nordisk terminologi
 - Inddragelse af brugerkompetence
- Fælles uddannelse
 - Samordning af fælles nordisk instruktør- og masterinstruktøruddannelse
 - Uddannelse af flere t-trainere
- Fælles standarder for kvalitetssikring
 - Evaluering af fælles nordisk instruktør- og masterinstruktøruddannelse.

Funksjonshemmedes Studieforbund (FS) har udarbejdet projektansøgninger til disse 4 opgaver.

Perspektiver

Forprojektet har vist, at der er stor interesse for at etablere nordisk samarbejde om udvalgte områder. Det nordiske netværk kan blive centralt i forhold til at tilpasse det amerikanske program til nordisk kultur og tradition.

Hertil kommer, at et nordisk samarbejde vil kunne inspirere driften og udbredelsen af programmet nationalt og være 'væksthus' for fremtidige udviklingsarbejder, som ikke kan løftes nationalt.